

UITNODIGING

4e werkbijeenkomst
'NOORDZEE 2050 GEBIEDSAGENDA'

DATUM

22 januari 2014

TIJD

13.00 – 17.30 uur

LOCATIE

Kantine Visafslag Scheveningen
(Visafslagweg 1, 2583 DM Scheveningen)

NOORDZEE 2050 GEBIEDSAGENDA

Doel van de bijeenkomst

- Aanscherpen verhaallijn en voorbeelden multifunctioneel gebruik gebieden op de Noordzee
- Toetsen redeneerlijn en concept analyse over multifunctioneel ruimtegebruik op zee voor de Gebiedsagenda (met huidige beleidskader als achtergrond)
- Bespreken potentie, ambitie, opgaven en maatregelen multifunctioneel ruimtegebruik
- Vaststellen “blinde vlekken” die voor de Gebiedsagenda nog moeten worden ingekleurd

Programma

13:00-16:30 uur

1. Welkom in het nieuwe jaar: waar staan we?
2. Huiswerk “Multifunctioneel ruimtegebruik”
3. Volksvermaak: Noordzeefilm
4. Bespreken concept analyse en richting uitspraken in NZ2050GA
5. Conclusies en vervolgstappen “Multifunctioneel ruimtegebruik”

16:30-17:30 uur

6. Conclusies en vervolgstappen “Multifunctioneel ruimtegebruik”

Huiswerk

Opdracht 1

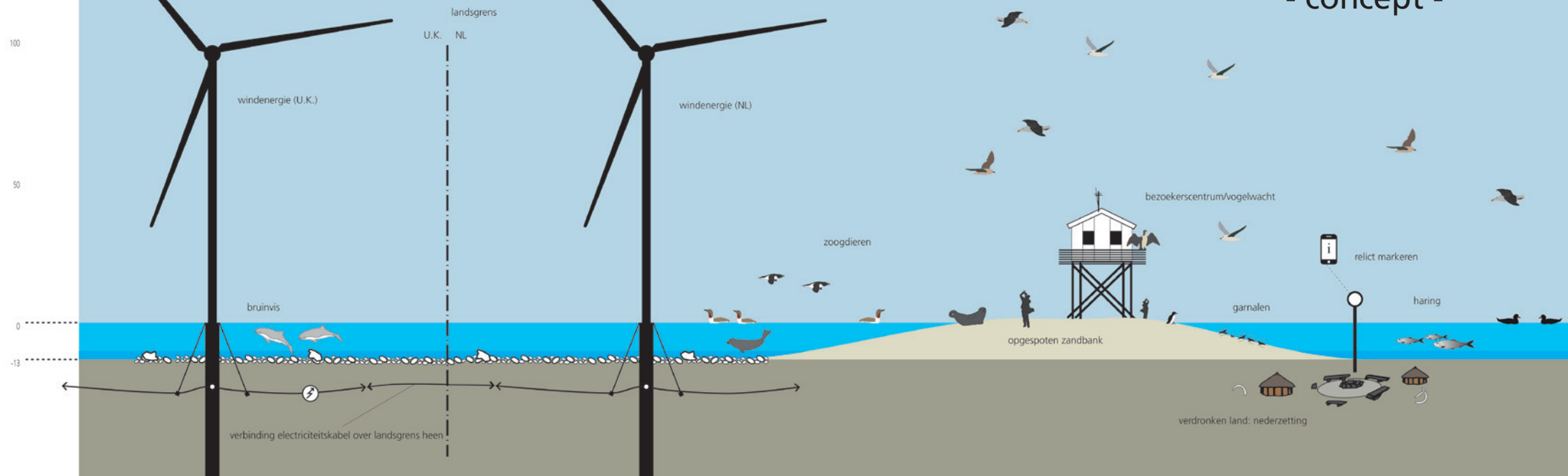
Geef drie argumenten waarom multifunctioneel gebruik van ruimte op zee nodig is:

- 1:
- 2:
- 3:

Opdracht 2

Vul de 6 voorbeeldkaarten van MUST over ‘multifunctioneel ruimtegebruik’ aan of verander ze:

Combinatie Doggersbank - concept -

Heb je nog ideeën? Vul ze in!

Combinatie Klaverbank - concept -

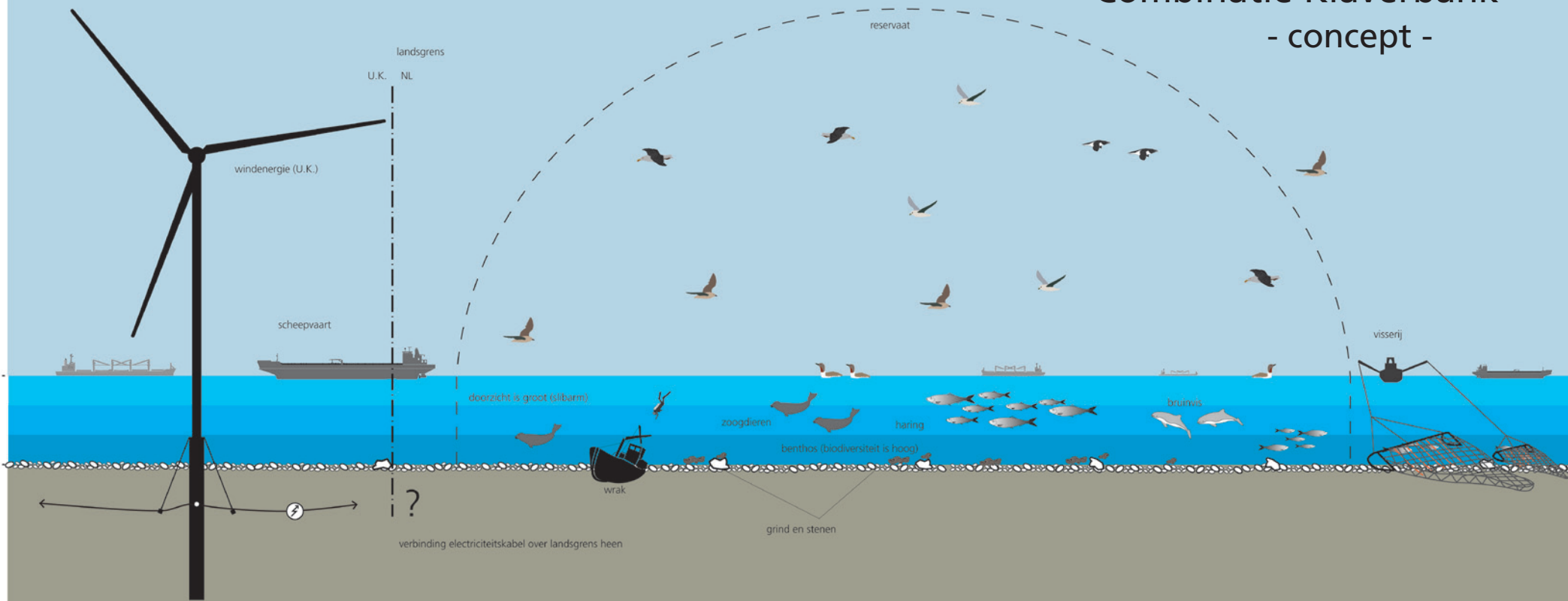
100

50

0

-30

200

Heb je nog ideeën? Vul ze in!

Combinatie drijvend eiland - concept -

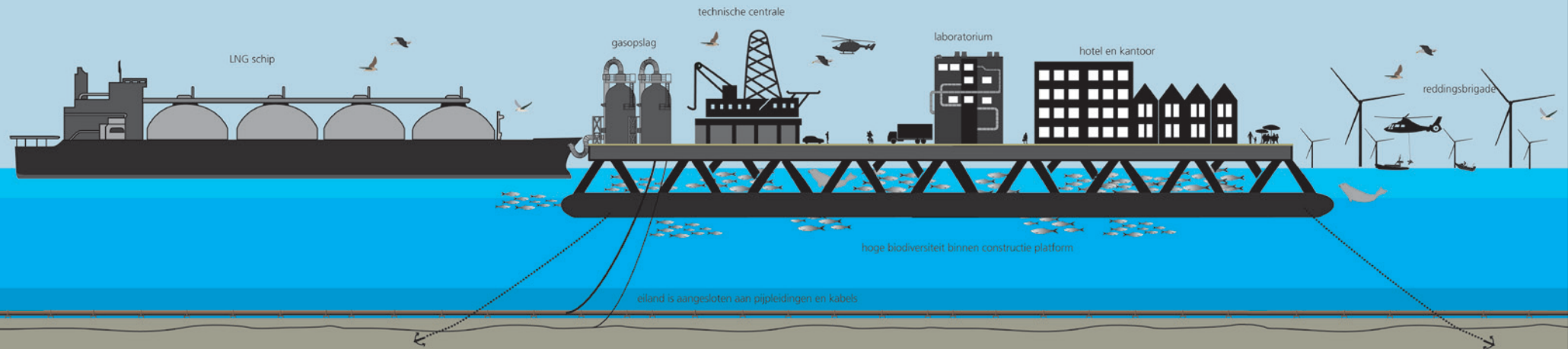
100

50

0

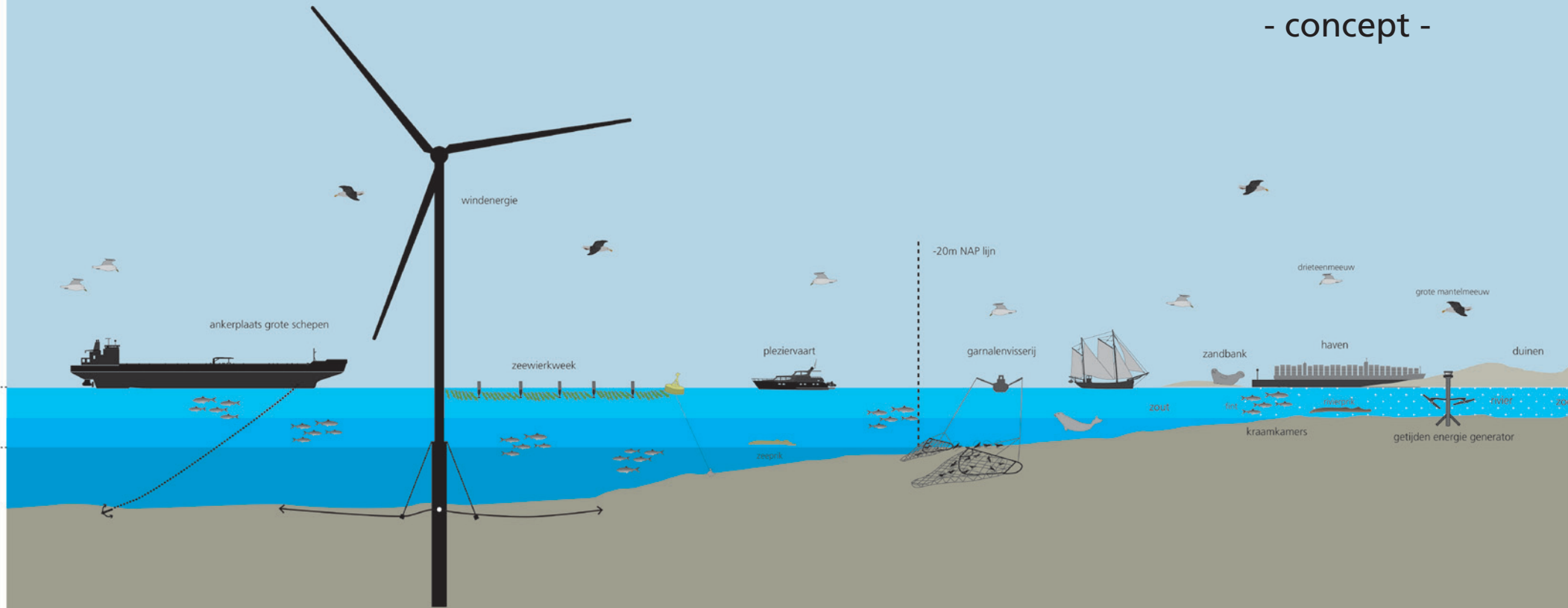
-50

-200

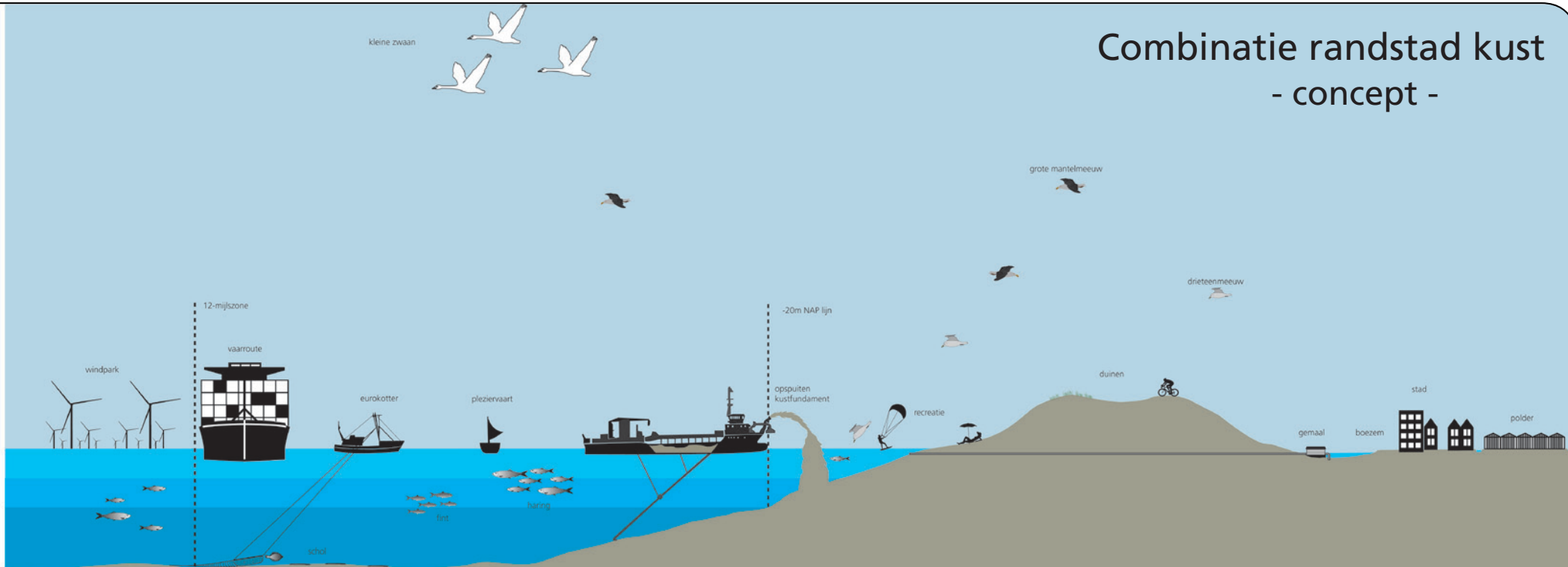
Heb je nog ideeën? Vul ze in!

Combinatie voordelta - concept -

Heb je nog ideeën? Vul ze in!

Combinatie randstad kust - concept -

Heb je nog ideeën? Vul ze in!

Combinatie energiepark - concept -

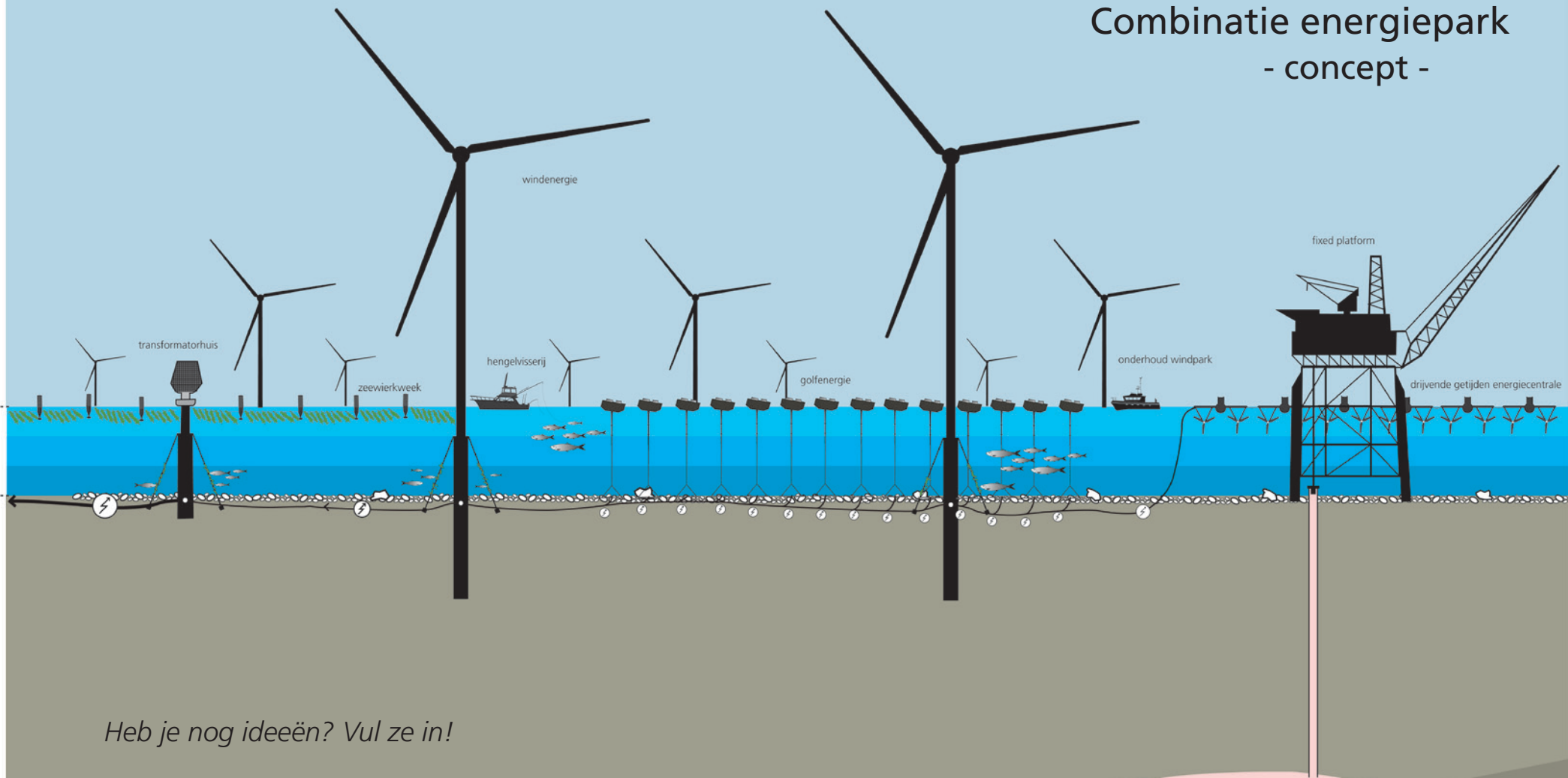
100

50

0

-30

-200

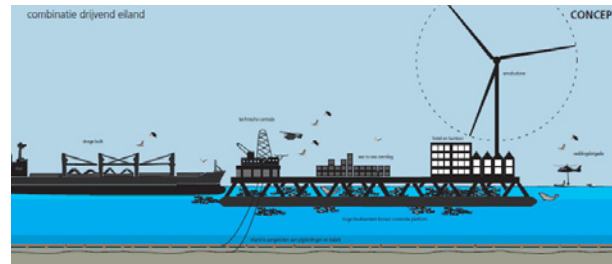
Heb je nog ideeën? Vul ze in!

Achtergrond voor tekst in Gebiedsagenda

Elk menselijk gebruik van de zee heeft consequenties voor het ecosysteem. In hoeverre die consequenties negatief of significant zijn, waar ze zich voordoen en of we dat snappen/weten is per activiteit verschillend. Olievervuiling en het effect op zeevogels is eenvoudiger te zien dan geluid onder water van scheepsschroeven, - motoren en heigeluid voor het plaatsen van windturbines. Terwijl we hebben een 'goede milieutoestand' hebben afgesproken. Om de natuur op zee te beschermen wijzen we natuurgebieden aan waar bepaalde activiteiten, zoals visserij met bodemberoering niet of veel minder mag. Ook andere ruimteclaims, zoals windmolens op zee, zorgen er voor dat bepaalde gebruiksvormen daar niet meer kunnen plaatsvinden, zoals scheepvaart en recreatief gebruik. Die activiteiten zullen zich verplaatsen. In sommige delen/op sommige plekken van de zee wordt het dus minder druk, verandert de vorm van gebruik of neemt de druk op het ecosysteem af, terwijl die in andere delen toeneemt. Daarbij tellen we op dat nieuwe activiteiten op zee, zoals windmolenparken en aqua- en maricultuur meer scheepvaartverkeer met zich mee brengen voor de aanleg, onderhoud en tot slot voor het opruimen.

Windmolenparken en andere vaste objecten op zee vragen niet alleen om veel ruimte, maar kennen ook een zogenaamde veiligheids-

bufferzone van maximaal 500 meter. De ruimte die deze activiteiten op zee innemen was geen leeg of ongebruikt gebied, maar kon vrij gebruikt worden voor visserij, doorvaart, recreatief en militair gebruik. Met andere woorden de ruimte wordt schaars.

Multifunctioneel gebruik van de ruimte is nog niet of nauwelijks aan de orde. Het beleid is er niet op gericht om multifunctioneel gebruik in gebieden te laten ontstaan. Het gaat nu meer om het inpassen van activiteiten, naast een hoofdactiviteit. Denk aan aquacultuur en recreatie in een windpark.

Windpark neemt ruimte in beslag, maar de bufferzone er om heen ook, "onzichtbaar ruimtebeslag". De ervaring met reeds vergunde windparken leert dat naast de verdringing en aantrekkende werking voor aanleg, en onderhoud ook een ander effect zichtbaar wordt: dat van omvaren. Dit werkt kostprijsverhogend

en leidt tot een grotere milieubelasting. Ook vanuit dat oogpunt is het daarom verstandig activiteiten te stimuleren die relatief dichtbij de kust kunnen plaatsvinden op een manier dat andere vormen van gebruik de minste hinder ondervinden. Een energiepark van windturbines, waterstroomturbines en golfenergieturbines levert in potentie veel meer en voorspelbare elektriciteit dan een windpark alleen. Bovendien kunnen de kosten van de aansluiting op land en onderhoud worden gedeeld. De uitdaging voor energie uit water ligt in het innoveren en doorontwikkelen van die technieken die nu in een tweede fase terecht zijn gekomen, zodat deze ook bij de relatief lage stroomsnelheden en golven in de Noordzee renderen. Ook de bewijsvoering dat turbines in het water geen schade leveren aan bodem of leven in zee is een belangrijke stap in de acceptatie van de techniek. Samenwerking in een park kan kostenvoordelen in aansluiting en onderhoud opleveren en levert de minste verdringingseffecten op. Tevens is hier een kans om ruimte elders vrij te houden en ons te wapenen tegen een ontwikkeling op zee zonder windmolens, als de kosten daarvan niet binnen 20 jaar met de helft kunnen worden verlaagd.

Concept analyse multifunctioneel ruimtegebruik in Noordzee 2050 Gebiedagenda

- In het bestaande beleid geldt dat wanneer activiteiten (van nationaal belang) stapelen in hetzelfde gebied, het uitgangspunt is dat gestreefd wordt naar gecombineerd en ruimte-efficiënt gebruik, mits de eerste initiatiefnemer daarbij geen onevenredige schade of hinder ondervindt.
- Dit leidt tot een situatie waarin de eerste initiatiefnemer de aandacht richt op het tot stand brengen van de eigen ontwikkeling en niet tot een integrale gebiedsbenadering en -ontwikkeling.
- De opkomende gebruiksectoren en het herstel van het ecosysteem leiden tot een ander minder flexibel gebruik van de zee. Natuurgebieden, gebieden voor hernieuwbare energie en gebieden voor aquacultuur worden gekenmerkt door een vast (en grootschalig) ruimtebeslag, waarin andere activiteiten niet meer of zonder meer, plaats kunnen vinden. Dat leidt tot verdringing van andere gebruiksvormen, specifiek die van de scheepvaart.
- De nieuwe economische activiteiten, zoals (wind)energie en aquacultuur creëren tevens extra verkeer van en naar de locaties op zee. Deze ontwikkeling leidt ook tot een toename van kruisend verkeer op zee en daarmee meer knooppunten, met de daarbij behorende risico's.
- De locaties van de hotspots van deze 'kruispunten' zijn in te schatten aan de hand van de geplande windparken. De drukte op die kruispunten hangt van meer factoren af, waaronder het verblijf van personeel op zee.

NOORDZEE 2050
GEBIEDSAGENDA

Het huidige beleid, wet- en regelgeving en de wijze van vergunningverlening

Een rechtmatig gebruiker van (een deelgebied van) de Noordzee heeft geen alleenrecht op het algehele gebruik van het desbetreffende gebied. Hij heeft alleen het exclusieve recht in het afgebakende gebied voor de activiteit waarvoor vergunning is verleend. Er is dus ruimte voor medegebruik mits de eerste initiatiefnemer daarvan geen onevenredige schade of hinder ondervindt.

Nieuwe initiatiefnemers treden in eerste instantie in overleg met gevestigde initiatiefnemers om afspraken te maken over hoe de initiatieven naast elkaar zijn uit te voeren. In het verleden hebben bij trajecten voor planvorming en vergunningverlening soms al gebiedsprocessen plaatsgevonden in verband met interactie tussen gebruiksfuncties.

Meervoudig ruimtegebruik en afstemming

De tabel geeft mogelijke interacties tussen de gebruiksfuncties weer. De bij de gebruiksfuncties opgenomen kaarten in geven enkele belangrijke interacties met andere functies ruimtelijk weer. Bij interacties van gebruik wordt altijd gestreefd naar meervoudig ruimtegebruik en afstemming met reeds gevestigde en mogelijk toekomstige belanghebbenden in de gebieden op zee. Afweging 2 in het kader voor vergunningen. De ervaring leert dat deze vorm van planvorming voor de Noordzee goed werkt. De rijksoverheid hecht grote waarde aan het

zoveel mogelijk in de voorfase afstemmen van de verschillende gebruiksfuncties in het gebied en houdt daar zoveel mogelijk rekening mee. De rijksoverheid als bevoegd gezag maakt namelijk altijd de uiteindelijke afweging, ook als de initiatiefnemers er in de voorfase onderling niet uitkomen. De overheid beslist daarbij tevens over de voorwaarden waaronder de initiatieven in hetzelfde gebied mogelijk zijn.

Natuur		X	X	X	X	X	X	X	X	X
Scheepvaart	X		X	X			X	X	X	X
Olie- en gaswinning	X	X		X			X	X		X
Visserij	X	X	X				X	X		X
Oppervlaktedelstoffenwinning	X							X		X
Baggerspecie	X									
Windenergie	X	X	X	X				X	X	X
Kabels en leidingen	X	X	X	X	X		X			X
Recreatie	X	X					X			X
Militair gebruik	X	X	X	X	X		X	X	X	

Tabel 1: interacties gebruiksfuncties

Experimenteerruimte

Voor experimenten die versterking van duurzame ontwikkeling op de lange termijn beogen kan het Rijk gebieden aanwijzen en

indien nodig en mogelijk tijdelijk vrijstelling verlenen van de bepalingen uit het afwegingskader.

Vraag: welke mogelijk experimenten zouden we onder deze noemer kunnen scharen en waarom voldoen die aan de genoemde criteria?

NOORDZEE 2050 GEBIEDSAGENDA

Deelnemers

Voor deze bijeenkomst zijn alle deelnemers uitgenodigd aan onze 6 sessies in 2013 aangevuld met namen van personen met wie we een link hebben rond de Noordzee. Jullie zijn allemaal weer van harte uitgenodigd en neem gerust nog iemand mee! De locatie hebben we op jullie komst aangepast: we hopen dat jullie massaal aanwezig zullen zijn.

Vanwege catering en voldoende stoelen/staanplaatsen graag RSVP via yasin.keskin@minienm.nl

Productieteam

Jeroen Vis, Lodewijk Abspoel, Robert Smaak, Yasin Keskin, Paul van Hemert (/Pauline van den Broeke), Eelco Koolhaas, Kees Le Blansch, Pieter Jannink en Sebastian van Berkel

Contact

Jeroen Vis

T 06 481 313 39
E g.a.j.vis@minez.nl

Lodewijk Abspoel

T 06 234 308 69
E lodewijk.abspoel@minienm.nl

Yasin Keskin

T 06 153 594 64
E yasin.keskin@minienm.nl

Vervolg in 2014

- 6 februari ('natuur en verbinding zee en land') en
- 26 februari ('export en energietransitie')

13 maart Noordzeecongres!
Aanmelden kan via:
www.noordzeecongres.pleio.nl